

ALT OM

20
tips:

SOMMERVARM SJØØRRET:
TRIKS SOM TRIGGER HUGG

2029

FISKE

NR 6-2020
PRIS: KR 99,-

FISKEFEBER – GODT FOR HELSA!

ØRRET:
**Slik
lurer du
storfisken**

KUNSTEN Å LESE
EN ØRRETELV

LAKS:
FRA SMÅ NAPP
TIL HARDE HUGG

RØYE:
Alle sommerens
metoder

SPORTSFISKERLEGENDE:
Markas forkjemper – Knut Rom

SPORTSFISKERSKOLEN:
Sandflyndre for hele familien

ØRRET

- 12** Go large: Slik tar du stor fjellørret
- 18** Råkåvatn i Lom kan huse rekordfisk
- 28** Små fjellvann kan overraske stort
- 34** Slik leser du en ørretelv

LAKS

- 40** Gjør små napp om til heftige hogg

SJØØRRET

- 46** Speedfishing: Når plassene er mange og dagene for korte
- 52** 20 tips til sjøørret i sommer

REPORTASJER

- 56** Slik tar du sommer-røya

TESTER OG UTSTYR

- 17** Leserinnlegg: Vi må tenke mer over redskapen
- 24** Polaroidbriller: Hva og hvorfor?
- 70** 7 anbefalte fiskebåter

FAST STOFF

- 2** Leder
- 6** Nyheter og utstyr
- 50** Fiskeskrinet: Andreas Ånerud Johansen
- 62** Sportsfiskerskolen: Sandflyndre
- 66** Sportsfiskerlegende: Knut Rom
- 69** AOFs fotokonkurranse
- 74** Siste kastet: En frilansers klagesang

40 Ikke gi opp om laksen ikke tar

24 Slik fungerer polaroidbriller

34 Kunsten å lese en ørretelv

56 Røye er ikke bare en vinterfisk

70 7 tips til fiskebåt

46 Speedfishing: Sjøørret i vill fart

Forsidefoto:
André Brun

For linser og øyne: Det er ikke bare viktig å bruke polabrilletter for å skåne øynene for reflekser, men også for sikkerheten sin skyld når man kaster med flue. Dette bildet er også tatt med polafilter på linsa, slik at himmelen blir mer kontrastrik, ørretens farger kommer mer fram og omgivelsene blir mer som i virkeligheten.

KORT GUIDE:

Et polaroid syn

Det er flere grunner til å bruke polariserte brilleglass når du står i elva med stang i hånd. André Brun forklarer.

Når fiskere, og da gjerne fluefiskere, bruker solbriller er det ikke bare for å skjerme seg for lyset. På samme måte som at mange fiskefotografer bruker polafilter (polarisert glass) foran på objektivet når de fotograferer, har fiskeren polarisert glass i brillerammene. Her skal jeg gi deg en gjennomgang av hva polarisert glass egentlig er for noe, og hvorfor du bør bruke det.

POLARISERT GLASS

Enkelt forklart har polariserte briller et filter laminert i glasset som fjerner blendende reflekser fra alle blanke og halvblanke overflater, unntatt metall. Det fjerner ikke bare reflekser fra sollyset som treffer vann, men også fra himmel, skyer, trær, gress og steiner rundt oss langs elva. I praksis medfører det at vi ser farger og kontraster mye bedre.

Som fotograf bruker jeg nesten alltid et polarisert filter foran objektivet når jeg tar bilder ved vann og elv. Dette fjerner ikke bare reflekser, men gir også mye mer «smell» i fargene på en naturlig måte, på både vann og landskap. I likhet med øynene våre, blir fotoapparatet «lurt» av alle refleksene fra vannet slik at det tror at alt er lysere enn det er i virkeligheten, og bildene blir mørke. Det samme skjer med øynene våre, som danner små pupiller og et mørkt og kontrastløst syn.

Tekst og foto:
André Brun

Du har sikkert sett utallige fiskebilder hvor ørreten ser nesten svart ut, og himmelen er omtrent hvit. Det er fordi strølyset og reflekser fra omgivelsene får kameraet til å undereksponeere bildet, samtidig som refleksene fra vann og himmel blir for lyse.

Det er ikke uten grunn at de fleste fiskere bruker caps som skygger og polariserte briller som fjerner reflekser. Det gir bokstavelig talt et bedre syn på virkeligheten.

HVORFOR FISKE MED POLAROIDBRILLER

Vi bruker ikke fiskebriller først og fremst for å se fisken under vann, som

mange tenker når de hører om polariserte briller, selv om det også kan være en fordel i klare elver.

Det er også andre gode grunner til å bruke polariserte fiskebriller:

- Å beskytte øynene mot krok/flue; spesielt ved kasting med vind inn fra høyre, der fluelina og flua lett slår inn mot kroppen. Det kan være dumt nok at flua kommer i full fart og punkterer vadere eller jakke, men kommer flua i hodehøyde og treffer øynene så kan det være kritisk. Det skjer hvert år rundt i norske elver og vann, og stort sett fordi folk ikke har beskyttet øynene sine.
- Reflekser fra riflete vann blir slit-somt for øynene fordi pupillene ikke

Tre ulike glass:
Til venstre er Sunrise Silver Mirror, som slipper inn veldig mye lys og egner seg godt til overskyet vær. I midten ligger Blue Mirror som slipper inn veldig lite lys og egner seg til solrike dager. Til høyre ligger Copper Mirror som er en kontrastrik og god allround-farge.

rekker å reagere hver gang det blinker i vannoverflaten, slik at lysmengden inn på øyet blir for stor. Polariserte briller fjerner nettopp disse refleksene uten å gjøre glassene for mørke.

- Når man vader dypt, eller skal vade over et elvestrekk, er det kjekt å kunne se steinene på bunnen slik at man ikke plutselig snubler i en stein en ikke så. Særlig i stri strøm kan dette være farlig. Det er ikke noe særlig stor sjanse for å drukne om man faller i elva med vadere, men man kan miste fiskeutstyret, eller bli våt, slik at man ødelegger resten av fiskedagen.

- Mange elver i Norge er flomelver med begrenset sikt, men vi har også mer eller mindre krystallklare elver hvor det kan være en fordel å se fisken før den ser deg. Under slike forhold kommer polariserte fiskebriller til sin rett. Er vannet klart, og du får fjernet refleksene fra overflaten, er det utrolig hvor bra man kan se fisken om vet hva man skal se etter. Kanskje ser du bare skyggen av fisken på en lys bunn, eller den avlange mørke fisken som plukker nymfer i strømmen og som skiller seg fra bunnvegetasjon som bukter seg. Og kanskje ser du ingen ting. Men for et par trente øyne er det utrolig hva man kan oppdage om man tar seg tid og har et par gode polaroidbriller.

GLASS ELLER PLAST

Glass gir som oftest det optisk mest korrekte og skarpe synet, mens ulike polymer- og plastglass gjerne er lettere. I tillegg er noen plasttyper spesielt motstandsdyktige mot slag fra for eksempel ei flue som kommer i full fart mot ansiktet. Om du vil ha de optisk mest klare brillene, så går du for glass. Det er en grunn til at de dyreste proffobjektivene og filtrene innen fotografering er laget kun av glass.

LINSEFARGER

Ulike linsefarger fungerer best under ulike lysforhold, men for den som skal investere i et par dyre polariserte briller så gjelder det å finne en allroundfarge som man trives med. Du kan også velge mørhetsgrad på fargene, slik at

Med og uten: Dette er forskjellen mellom å se på ei elv uten og med polarisert glass. Akkurat her fant jeg det nesten umulig å se fisk uten polaroidbriller. Polarisert glass fjerner også refleks fra omgivelsene slik at fargene ses klarere og bedre.

du lettere kan finne din ideelle farge avhengig av hvor lysømfintlige øyne du har. Dette bør du tenke på når du velger linsefarge:

FOR KVELD OG TUNGE SKYER

Glass slipper inn ekstra mye lys. For eksempel Maui Jim sine HT-glass og Sunrise Silver Mirror fra Costa Del

For jenter: De ulike produsentene har også egne fiskebriller for damer. Her med Blue Silver Mirror-glass.

Mars, er veldig anvendelige når det er kveld eller tungt skydekke over elva. Slike brilleglass skaper også ekstra mye kontrast, noe som er en stor fordel under dårlige lysforhold og vanskelig sikt. Solbriller med slike glass er anvendelige selv når det er ganske så skumt, og for sikkerhetens del er det kjekt å kunne bruke briller også sent på kvelden. Både med tanke på øynene og for sikker vading. Personlig foretrekker jeg disse to glassfargene på dagtid også, da jeg ikke er spesielt lysømfintlig, og gjerne vil ha briller jeg også kan bruke under kveldsfiske.

BRILLER FOR STERK SOL

Når det er ekstra sterk sol fra skyfri himmel, eller det er mye refleks fra vannet langs kysten, er blått og grønt speilglass veldig fint. Dette er fargene som brukes av folk som fisker bonefish på flatsen i sydeligere strøk, og disse er generelt gode til fiske langs kysten. Både Costa del Mar, Maui Jim og Smiths har slike linser i sitt sortiment. Disse linsefargene slipper inn lite lys og reflekterer hardt sollys, som ellers blir slitsomt for øynene etter en stund. Til flatsfiske velger de fleste grønt glass, og til åpent vann foretrekker mange blått glass.

ALLROUNDBRILLER

Som en generell fiskebrille til hverdagsbruk langs elv og vann er fargen Copper eller Copper Mirror det de fleste velger. Dette er yndlingsfargen til fluefiskere flest, og skal du bare ha én fiskebrille, er dette et godt valg. Denne fargen er fin til å spotte fisk, og den er ikke så mørk at du må ta av deg brillene om det er litt overskyet vær.

FOR JENTER

Vi i Alt om Fiske liker ikke å gjøre skille på kvinnelige og mannlige fiskere, men det er nå engang slik at de fleste produsentene av fiskebriller i dag har egne briller som er tilpasset jenter. Det er mulig at kvinner bryr seg litt mer om design enn gutta, og i dag kan de få det i form av fiskebriller også. ■

fiske@egmont.com